

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan zvečer, izvenredni nedelje in prazniki.

Inserati: Prostor 1 m/m X 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin., za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu kakor pri slovenskih klerikalcih, ki so nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1 „	7—	1 „	9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno po nakaznici. Na samo pisnena naročila brez pošlatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Proračun sprejet.

Zmaga demokratov v Narodnem predstavništvu.

Beograd, 1. septembra. Sinočni enoglasni zaključek Demokratske zajednice, da v stvarnem pogledu od agrarne reforme nikakor ne popusti, in ker so šli demokrati v osebnem pogledu radikalcem na roko kar najbolj močje, je napravil na radikalce največji utisek. Opazili so namreč, da se v strankarske spore na načelnem stališču ne morejo spustiti ne da bi se najtežje kompromitirali. Pri njih je ravno tako kakor pri slovenskih klerikalcih, ki so se doslej že ves čas krize ustili in javljali po svojih novinah kako da so odločni, kako se zavedajo svojih ciljev in kako čakajo samozvestno nekako v »pripravljenih pozicijah« ob enem pa so samo intrigirali in skušali doseči razne strankarske in osebne politične uspehe.

Danes bi imeli demokrati objaviti radikalcem ob pol 10. uri svoj včerajšnji sklep, da odklanjajo njihove včerajšnje zahteve. Toda sedaj so zopet radikalci uvideli svoj poraz začeli popuščati in iznova govoriti o možnosti sporazuma. Demokrati so zopet pristali na nadaljevanje razgovorov, ob varovanju svojih načelnih stališč. Radikalci se niso več lotili nobenega stvarnega vprašanja, marveč samo osebnih, niso pa mogli izjaviti ničesar obveznega, ker je njihov vodja g. Protić zopet nekaj bolan, sami pa nič ne zamorejo.

Demokrati so konferirali s predstavniki takozvanega opozicijskega bloka. Čim so prišla na vrsto načelna vprašanja naše države, se je pokazalo, da blok ni nikakor soliden tvor, marveč zelo labilne skupine negativnih elementov, ki so med seboj tako različni, da sploh ni mogoče na trajno medsebojno politično delovanje. To dete Korošca in Tričkoviča je mrtvorjeno.

V blokovski seji ni danes prišlo do nobenih definitivnih zaključkov. Radikalci so najprej predlagali, da se omogoči sprejetje dvanajstih, narodni klub je izjavil, da sploh oddide iz parlamenta, a Korošev klub je med vsem tem skupinami spoznal, da jo je definitivno zavozil, ter je sklenil glasovati proti. Ko so se bila pred blokovsko sejo vršila pogajanja med raznimi opozicijskimi in demokrati, je »Narodni klub« stavil še precej zmerne in sprejemljive zahteve. Ko je končno videl, da so vse grupe različnega mnjenja, je sklenil, da se ne udeležijo se. Vse te spremembe so se izvršile v 24 urah. »Opozicijski blok« je pokazal razpoke, ki so sicer vedno obstojale, ki so se pa sedaj pokazale jasno kot dokaz, da ni mogoče delo med tako različnimi skupinami, ki jih je v glavnem združila le želja po gospodstvu radikalcev, Koroševske skupine, Tričkoviča, Ribarca, Medakoviča i. t. d.

Ko so končno demokrati uvideli, da pogajanja zavlačujejo resno in nad vse potrebno delo in da gre to zavlačevanje tako daleč, da uradniki 1. septembra že niso dobili plač, ker parlament še ni sprejel proračuna, so se končno odločili, da mora to odlašanje prenehati in da se ima danes popoldne končno vendar vršiti seja Narodnega predstavništva, ki bi naj sprejela proračun ali pa se izjavila proti njemu. Istočasno so pa demokrati ponovno izjavili, da vstrajajo pri vseh svojih načelnih točkah navedenih v vladni izjavi in da so tudi še vedno pripravljeni na sodelovanje s strankami, ki sprejemajo to izjavo kot načelo vladnega dela ter da so vsled tega pripravljeni na osebne žrtve, ki naj jasno delo omogočijo. Te osebne žrtve naj ne pomenijo karakteri v prid drugim, ki stavišajo strankin interes nad državnim. Da omogočijo drugim strankam, da dokažejo svojo lojalnost in svojo dobro voljo vzdržati državo in glasovati za neobhodne državne potrebe in da dokumentirajo nadaljno svojo pripravljenost za pogajanja v zgozračaj očrtanem smislu (da od stvarnih

principov ne puste) so izjavili demokrati, da sprejemajo proračunski projekt ali (dvanajstino) samo za mesec dni, da se da tako vsem strankam čas pogajati se, ne da bi pri tem trpela država.

To stališče je tudi zmagovalo. Današnja seja znači brezdvomno odločni in velik uspeh Demokratske zajednice. »Opozicijski klub« ni nastopal več jedinstveno. Radikalci in štiri male skupine Koroševa, Tričkoviča, Medakoviča in Ribarčeva so se izjavile končno, da glasujejo proti proračunu, dočim je Narodni klub z ozirom na odločno toda v osebnih vprašanih koncilantno držanje demokratov sklenil, vzdržati se glasovanja ker se noče s kontravotom prejudicirati za nadaljna pogajanja. Ta velik taktični uspeh Demokratske zajednice se je na to takol pokazal v dvorani. Pri glasovanju je dobila vlada 124 glasov, opozicija pa le 43, dočim je še pred kratkim bila vladna izjava sprejeta z 8 glasovi večine, je vladna večina znašala včeraj desetkrat toliko namreč 81 glasov.

S tem dejstvom je zasigurala za bližnjo bodočnost Demokratska zajednica delo za državo in redno gospodarstvo. Pogajanja za konstrukcijo kabineta se nadaljujejo. Izgleda, da bodo končana do prihodnjega torka in da pride do delne rekonstrukcije. V kabinet bi stopili vsi oni, ki soglašajo s stvarnim vladnim programom. Gosp. Pribičević je ponovno izjavil, da osebna vprašanja ne morejo zadržati rekonstrukcijo in da velja tudi za njegov sedanj resort. S tem so demokrati ponovno dokazali svojo najboljšo voljo pri izvrševanju svojih obljub in izjav.

Na današnji seji se je vobče opazilo z vseh strani vrlo disciplinirano držanje Demokratske zajednice, ko člani so ves ta čas ostali skupaj, dočim so mnogi člani drugih strank odstopali domov. Jutri pa odstopi večina članov parlamenta za nekaj dni v domovino, v Beogradu ostanje samo oni, ki se bodo udeleževali pogajanj med strankami.

Podrobnosti seje. Ljudska stranka proti ljudstvu. Živela Avstrija!

Beograd, 1. septembra. Na današnji seji je dr. Koroševa grupa glasovala proti državnemu proračunu. Glasovala je s tem proti ljudstvu in njegovim potrebam. Z glasovanjem proti budgetu so glasovali klerikalci proti izplačanju plač uradnikom za september, proti izplačanju podpor beguncem iz zasedenega ozemlja, proti slovenskemu vsučilišču, proti podporam invalidom, proti vzdrževanju šol in bolnišnic in proti znižanju visokih carin, torej za draginjo in za nadaljevanje dosedanje koncentracijske nezmogljivosti. Ljudstvo naj bo veselo, da so klerikalci s svojimi zavezniki vred ostali tako zelo v manjšini. Na vprašanje nekoga poslanca, zakaj da pravzaprav glasujejo proti vladi, je odgovoril dr. Korošec: »Zato, ker nismo v vladi.«

Pred glasovanjem je govoril dalmatinski poslanec Tresić - Pavičić, ki ni član nobene stranke. Ta poslanec je pozivljial na delo in v ostrih besedah bilal strankarsko postopanje samovoljnih politikov. Nasproti slovenskim klerikalcem obrnjen, je s povzdignjenim glasom izjavil, da nikakor ne gre, da se ministri vozijo z avtomobili na agitačilska potovanja, dokler še trpi zapuščena deca (vojne sirote). S tem je menil govornik Koroševcevo agitacijsko potovanje v Dalmacijo, dočim je ostal njegov oddelek za državno zaščito deca brez vodstva. Tudi je izjavil govornik, da on ni nikdar glasoval za proračun pod Avstrijo, da pa smatra za dolžnost vsakega poslanca, brez razlike strank, da glasujejo v narodni državi za potrebščine. Govor je bil sprejet z velikim odobravanjem in ploskanjem tako v zbornici, kakor tudi na galerijah.

Pri glasovanju so demokrati tasno in ostro izrekli svoj »da«, dočim so v krogih opozicije izrekli svoj »proti«. Prav malodušno in polglasno. Edino Tričković, Šola in Smolej so tvorili izjemo. Korošec je sprva kolebal, ali naj oresliši, ko je bilo imenovano njegovo ime, šele na opetovane klee: »No, go-

spod Korošec, glasujte vendar,« se je pglasno odzval »proti«. Pri tem je izvenstrankarski poslanec Tresić ironično vzkliknil: »Živela Avstrija! — Ko je gosp. Ninčić povedal svoj »proti«, se je smejala vsa zbornica.

Tako je opozicija doživela svoj drugi poraz, hujši od prvega. Demokrati morejo z zaupanjem gledati v bodočnost.

Radgona

Kdor je kdaj zaupal pravičnostni paritske konference, temu je novo razočaranje prinesel včerajšnji dan, ki je službeno potrdil, da je Svet Petojke sklenil spremeniti mir. pogoje napram Nemški Avstriji tako, da tej državi pripada tudi mesto Radgona. Granica, ki od Špilj navzdol teče po Muri, zavije naj še le tik južno Radgone preko Mure proti severozdoku, da nam prizna slovenska sela pri Radgoni in Prekmurje. Čim je mesca junija avstrijska delegacija sprejela mirovne pogoje, je sklenila, da napram Čeho-slovaški republiku opusti vsak boj glede granic ter se izključno omeji na borbo za naš Maribor. Delovale so vsemogoče grožnje, kako se bo Nem. Avstrija pridružila Nemčiji in kako zapade boljševizmu, če se delegaciji Karla Rennerja ne da vsaj nekaj uspeha. Zakletji naš sovražnik Italijan je seveda sekundiral Nemcem. Intrigiralo se je na vso moč in končno je Tittoni šel tako daleč, da je plebiscit proglasil kot pravično sredstvo za rešitev graničnih sporov, vsled česar naj se vrši v vsej Dravski dolini od Labuda nazdol severno Pohorja, v Radgoni in okolišu Apač. Antanta, vselej pripravljena, da onemu svojemu zavetniku, ki je v tej vojni naihuše trpel, zada zahrbtnje sunke, je bila malo ne pripravljena da Jugoslaviji prizade ne tudi to žalitev. Končno pa je zmagovalo mešetarsko stališče, ki išče kompromisov in tako je prišlo do tega, da je Antanta Jugoslaviji končno prihranila plebiscitno epizodo za Maribor in Dravsko dolino ter Avstriji prisodila Radgono. Razsodba je gospodarsko nesmisel. Radgona neposredno obdana od jugoslovanske granice, odrezana od kmetijskega prebivalstva, ki vanjo gravitira, postane mesto beračev in tihoptev. Smrtni greh nad prebivalstvom okolice še boli pa nad mestnim prebivalstvom, je protinaravna odločitev paritskih mogotcev, ki se igrajo z živim ljudstvom. Slovesno in odločno protestiramo proti najnovjšemu temu nasilju. Stara slovenska Radigovejina mora ostati našemu narodu.

Pogoji za Avstrijsko republiko.

LDU. Dunaj, 1. sept. (ČTU.) »Neues Wiener Tagblatt« prinaša poročilo svojega posebnega poročevalca Evgena Lenhafa iz St. Germaina, ki ima nastopno vsebino: V kolikor se more iz raznih časniških poročil napraviti slika o izpremembah, ki jih je izvršil vrhovni svet, se more o mirovni pogodbi, ki jo bomo jutri dobili, reči nastopno, pri čemer se mora prepušiti informacijskim mestom odgovornost za točnost. 1. Politčna določila. Nemška Avstrija se mora imenovati Avstrijska republika. Priklonitev k Nemčiji ni prepovedana v mirovni pogodbi sami, pač pa v sprememnem pismu s tem, da se Avstriji predpiše, da ne sme trpeti nobene propagande, ki bi bila naperjena proti novi državni tvorbi. Nadatje se napovedujejo razne izpremembe personalnega prava, zlasti onega na podlagi naturalizacije in opcije, ki se približujejo našim predlogom. Vojni ujetniki se bodo po možnosti po ratifikaciji vrnili takol domov. Sprejetje Nemške Avstrije v zvezo narodov se bo izvršilo takol po ratifikaciji. Ravnotako naj bi bila Nemška Avstrija v posebnem dogovoru pooblaščenca, da sme odposlati svoje zastopnike na mednarodno delavsko konferenco, ki bo meseca oktobra v

Washingtonu. 2. Teritorialna vprašanja. Črta murski breg z Radgono pride brez posebnega ljudskega glasovanja pod Nemško Avstrijo. Glede pridelitve zahodne Ogrske se ni ničesar izpremenilo. Ostane pri dosejaj znanih mejah, ne da bi se moralo izvesti ljudsko glasovanje. Nadalje je bil odklonjen predlog teritorialne komisije, da naj se obveže Nemška Avstrija v mirovni pogodbi, da prizna odcepitev Predarlške s pogojem, ako bi Švica izrečno zahtevala priklonitev. Predarlška ostane torej v Nemški Avstriji. 3. Gospodarski pogoji. V tem oziro do sedaj vesti najbolj skromne. Kar se tiče vojnih posojil, bo morala Nemška Avstrija brzkone jamčiti za one titre, ki so sicer na njenem ozemlju, pa so last pripadnikov narodnih držav. Netitulirani predvojni dolgovi se naj bi razdelili kakor titulirani na vse nasledstvene države. Glede trgovskih odnošajev napram narodnostnim državam naj bi za dobo 5 let veljalo rekonpenzacijsko načelo. Čehoslovaška republika in Poljska bi bili dolžni 15 let dobavljati Nemški Avstriji premog v istem obsegu kakor pred vojno. V teh vesteh se ne omenja, obremenitev z netituliranimi vojnimi dolgovi, predvsem ključ za preračun, tako da se more smatrati, da bodo tozadevna določila zelo težka. — Podobno poročilo prinaša tudi »Neue Freie Presse«.

LDU. Dunaj, 1. sept. (ČTU.) »Neues Wiener Tagblatt« poroča iz St. Germaina, da je bila izprememba mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo večinoma onemogočena vsled nasprotnega stališča zastopnikov narodnostnih držav, ki so vse storili, da se je šlo Nemški Avstriji kolikor mogoče malo na roke. Z gotovostjo se je moglo skoro vsakokrat računati, kadar so se v listih pojavili neugodni glasovi o razpoloženju v vrhovnem svetu, da so med tem Beneš, Kramar in Trumbić ali pa drugi zastopniki narodnostnih držav zastavili vse sile, kar se je moglo potem tudi naslednji dan spoznati po raznih znamenjih. Jugoslavi so se sklicevali pri tem navadno na koncesije, ki so jih morali že dati ter so se branili dati še nadaljnje. To se je zlasti jasno pokazalo n. pr. v boju za meje. V začetku tedna se je še zdelo, kakor da bi se nam hoteli priznati kakšne koncesije. V razpravi je bila mošenjska okolica, integriteta nižje-avstrijskih deželnih mej in mariborsko vprašanje. Tittoni je predlagal, naj se v mariborskem okolišu izvede ljudsko glasovanje. Temu predlogu so sprva pritrdili, toda naslednji dan je Tardieu vprašanje še enkrat sprožil. Tardieu je predsednik teritorialne komisije, pa tudi poročevalec za jugoslovanske vprašanja. Vsled njegovega ugovora se je posrečilo zopet omajati stališče vrhovnega sveta. Izjavili so sicer, da se sprejeti sklepi ne morejo izpremeniti, toda razpravljali so vnovič o določitvi mej v plebiscitnem pasu in obliki izvedbe plebiscita. Tardieu je izjavil, da zahteva pravičnost, da se izvrši določitev mej z ozirom na skupne gospodarske interese ter je predlagal v ta namen, naj se raztegne pas, v katerem bi se imelo vršiti ljudsko glasovanje, na slovenske podeželske okraje, ki jih Nemška Avstrija ni zahtevala. Tako glasovanje bi seveda bilo za Nemško Avstrijo popolnoma brezpomembno. Tittoni, čigar interesi so šli z ozirom na to vprašanje z našimi paralelno, je ugovarjal, ostal pa je v manjšini. Francozi so bili napram Tardieu vezani. Balfour, ki se je v gospodarskih vprašanih tako toplo zavzel za to, da bi se Nemški Avstriji ohranila možnost življenja, je kakor se zdi, zavzel v teritorialnih vprašanih drugo stališče. Mariborsko vprašanje se je rešilo v zmislu Tardieuja. V petkovi seji je to vpra-

šanje Tittoni še enkrat sprožil, da bi vsaj nekaj dosegel kot kompenzacijo, ker se je opustilo ljudsko glasovanje v Mariboru. Nemški Avstriji se je priznala Radgona in kakor se čuje tudi levi breg Mure. Vse druge koncesije so padle v vodo.

LDU. Lyon, 1. septembra. (DKU. — Brezlično.) Sprejeto pismo k mirovni pogodbi z Nemško Avstrijo se izroči javnosti v sredo jutraj. Pogodba se bo svečano podpisala dne 7. t. m. v dvorani Kamenite dobe v Saint Germainu.

Shod srednješolskega svobodomselnega dijaštva v Celju.

Celje, 31. avgusta 1919.

Ob veliki udeležbi in onem večnolepem razpoloženju, ki je lastno mladini, ki je polna idealov in hotenja je otvoril danes ob pol 10. uri v veliki dvorani Narodnega doma predsednik pripr. odbora tov. Salmič shod jugoslovanske narodne omladine ter pozdravil iskreno vse udeležence tov. Srbe, Hrvatine in Slovence prvič v svobodni Jugoslaviji, prvič v slovenskem Celju. Imenoma pozdravi navzočega starosta celjskih Slovencev g. dr. Jos. Serneca, zastopnik narodnega žensstva celjskega gospe dr. Kalanovo in dr. Kukovčeva, zastopnike izvrševalnega odbora Jugoslovanske demokratske stranke starešine gg. dr. Kodermana, dr. Lipolda in Iv. Prekorška, proforski zbor celjske gimnazije z g. ravnateljem Lilekom, zastopnike naprednega časopisa in delegate slovenskih akadem. organizacij.

V predsedstvo so bili nato izvoljeni tov. Mirko Hočevar (Celje), Tomašič (Sušak) in kot zapisn. tov. Vidic (Ljubljana) in Reich (Vinkovci). Po pozdravnih govorih tov. predsednika Hočevarja, ki vodi zborovanje, tov. Kačnika, tov. Tomašiča in tov. Meljharja pozdravi dilaški shod imenom krajevne organizacije JDS v Mariboru starešina g. dr. Koderman, imenom ženskega društva v Celju ga. dr. Kalanova, imenom celjskih srednješolcev tov. Mejak, imenom proforskega zbora g. ravnatelj Lilek, imenom krajevne organizacije JDS v Celju g. Prekoršek, ki izroča zboru pozdrave prvega velikega organizatorja narodno-radikalne omladine g. dr. Žerjavi in narodnega poslanca dr. Kukovca, ki sta službeno zadržana, shoda se udeležiti. Za narodno socialno stranko pozdravlja shod g. Fakin iz Ljubljane za celjske Slovence, kot hišni gospodar starosta g. Sernec in za napr. akademične organizacije akad. Drago Hočevar.

Brzobjavno pozdravlja shod predsednik krajevne organizacije g. dr. Kalan, ki je službeno zadržan.

Po končanih pozdravnih govorih zaključijo tovariši predsednik oficijelni pozdravni del shoda z zahvalo vsem navzočim in pozivom »Na svidenje jutri, ker jutrišnji dan je delavni dan.« Popoldne se dijaštvo udeležijo zleta Sokolstva na Laško.

Priobčujemo v naslednjem misli iz pozdravnega govora tov. Salmiča: Težki okovi robstva so padli. Iz krvi junakov, iz nepopolnega trpljenja mučnikov se je rodila ona dolga pričakovana. Že davno slutena svoboda, ki veje danes preko naših poljan in gor. Velika misel o bratstvu je poletela preko naše domovine in si je zavojevala zmago za vedno. Ni še popolnoma ujedinjjen naš narod, tudi še ni ves pod varnim okriljem svoje majke Jugoslavije. Tovariši, prišli ste danes, ker vas je klicala domovina, došli ste, ker vam je veleval vaš narodni čut. Ogromno delo čaka nas, delo konsolidacije na znotraj in zunaj, propaganda za osvobodjenje mnogih naših žalbog še sedaj trepečih, zaslužnih bratov. Treba bo zbrati vse sile, napeti vse mišice, da bo postala zgradba našega dela mogočna in veličastna. V velikem številu in od vseh krajev naše mlade države ste se zbrali danes na tem mestu. Važna bodo naša skupna na-

svetovanja za uspešno smotreno, kulturno delo v bodočnosti. Tovariši, nova ta ideja o sestanku vsega jugoslovanskega srednješkolskega naprednega dijaštva. Že pred vojno smo imeli organizacije, ki so zasledovale ta cilj. V Celju je obstojal, da omenim, »Klub naprednega srednješkolskega dijaštva« in organizacija narodno-radikalnega jugoslovanskega dijaštva. Posebno poslednja je gojila idejo Jugoslovanstva, zasledovana in preganjana od avstrijskih vohunov. Imela je zveze in gojila je tesne stike z jugoslovanskim dijaštvom vse naše sedanje države in je rodila kljub zatiranju velike uspehe.

Tovariši, danes se je uresničil naš črt milijun let, sanje mnogih, ki so dali življenje za svoje prepričanje. Dediščino naših bratov junakov in na nas je, da ohranimo to dedščino lepo in sveto, kakor je bila nam in našim prednikom ta ideja čista in sveta. Pokažimo svetu, da je naša mladina čista in zdrava, nadejna, bodimo vsjekar prepojeni z duhom zdravega dela za naš skupni blagor, in bodočnosti se nam ni bati.

Podobne misli je razvijal tudi predsednik zborovanja Hočevar.

Skodu je poslal pozdravno pismo iz Beograda poslanec g. dr. Kukovec. Pismo se glasi:

Dragi prijatelji!
Kakor položaj tukaj kaže, ni gotovo, da se bom mogel osebno udeležiti Vašega shoda, kar je bil od začetka moj trden namen. Sprejmite za ta slučaj moje iskrene pozdrave z željo, da se ustvari z Vašim setankom trdna podlaga v organizaciji narodne mladine trojnosekga naroda. Bodite optimisti! Ne bojte se težav in morebitnega nerazumevanja s strani javnosti, ki je uboga na načelih in smotrenosti. Prepričan sem, da je Vaše združevanje največjega pomena, če bi tudi po objavi morebiti danes še ne uspelo popolnoma. Želim, da dijaštvo tudi Cele in sploh našo zapadno mejo ohrani kolikor mogoče v dobrem spominu. Sprejmite tudi pozdrav mojih prijateljev v demokratični zajednici. Ne želimo, da se vežete na sobodne stranke, svetujem Vam pa, da njihovo delo upoštevate in se iz napak drugih učite.

Vdani
dr. Kukovec.

Politične vesti.

— K položaju. Trhla zgradba opozicijskega bloka se včeraj končno zrušila. V radikalnih se je vendar vzbudilo nekaj vesti in je prišlo na površje mirnejše stališče, ki je velelo, da se vladi dovoli proračun. A radikali so včeraj odprano stališče le bolj radi lepšega še markirali, vsled česar je k glasovanju prišlo le malo članov njihovega kluba. Vodil jih je bivši finančni minister N. N. Čič, ki demokratom ne more pozabiti, kar so o njem razkrili. Narodni klub se je glasovanja vzdiral, samo slovenski klerikali so čutili potrebo, da do zadnjega spravijo svoje ljudi na glasovanje. Včeraj je v prah razpadla nevarna iluzija, da more in sme opozicija, kadar hoče, povzročiti krize. Zmagal je parlamentarizem, ki sloni na koncu konca na ideji absolutne večine, ki mora vladati in nositi odgovornost. Premagana je bila prva obstrukcija v Jugoslaviji. Obstrukcija je skrajno sredstvo, ki se je nezaodvoljne stranke poslužile le takrat, če se borijo proti državi sami, ali pa če so užaljene v najsveteljših svojih čustvih. Obstrukcija, katero je uprizoril dr. Korošec, pa je temeljila le v srdi, da se v vladi ne nahaja njegova stranka. Nevarna epizoda je torej končana. Slovenci smo bili doslej znani kot praktični stvarni politiki, ki so se varovali vsakega afonta proti državi, ki so apelirali na red in disciplino. Zato globoko obžalujemo, da nam je slovenska stranka s svojim malo premišljenim obstrukcionizmom vzela dokaj ugleda v državi. Demokratiška zajednica se zdaj pogaja radi spolnostne kabinete z radikali in z Narodnim klubom. Svetozar Pribičević je v poslednjih dneh znova pokazal velike svoje državniške sposobnosti. Poleg tega pa tudi samozatajevanje, kakor ga je malokdo sposoben. Od prvega početka je zastopal stališče, da osebni ozir ne smejo igrati nobene vloge. Ves čas je Demokratiški zajednici nudil svoje mesto kot notranji minister, ako je situacija s tem olajšana in je državi s tem le ena minuta krize prihranjena. Narod in stranka sta Pribičeviću hvaležna za to samozatajevanje. Resor notranjega ministra po današnjem položaju države kaže zaupati politiku iz Srbije. Razmere v pokrajinah bivše monarhije so že precej urejene. Uprava v Srbiji sami pa zahteva sedaj roke, ki takšne razmere iz poprejšnje prakse dobro pozna. Tam je treba vzpostaviti vse vrste državnih in samoupravnih uradov. Pri rekonstrukciji kabinete treba predvsem paziti, da pridejo gospodarski resori v roko agilnim močim, in da torej portfeljev ne delimo po strankarski pripadnosti, temveč mnogo bolj oziraje se na stvarno usposobljenost. Gre tu za finančni portfelj, od katerega zavisi naša bodočnost. Da je Slovenec dr. Kramer zasedel ministrstvo za trgovino in industrijo, je vsakdo pozdravil z zadovoljstvom in bila bi velika pogreška, če bi se na tem kaj spremenilo, predno novi minister popolnoma reorganizira ta prevažni urad. — Najbolj nas veseli, da so se demokraciji zblížili z Narodnim klubom. Mnogo bi mogli grajati na taktiki tega

kluba, vendar moramo priznati, da nam je bila nekakšna srčna zadeva, da bi videli njegove članke sodelovati na državnem krmlju. Nezaodvoljnost v nekaterih delih hrvatskega ljudstva nedvomno obstaja in država mora računati z njo, če so tudi njeni vzroki namišljeni. Vsi prepripi in preprički, ki jih ima ta ali oni s Hrvati, vendar niso v bistvu prav nič spremenili neomajnega bratskega razmerja med Slovenstvom in Hrvatsvom. Iskreno želimo, naj bi se vsi Hrvati z vsem zaupanjem oklenili stvarno organizacijskega dela v državi, kajti prepričani smo, da bodo potem malenkostne razlike izginile kakor meglice v solncu in bo zavladovalo v tem prevažnem delu naše domovine zadovoljstvo in veselje za skupno našo zgradbo. Zato se strinjamo, da se Narodnemu klubu da možnost vsestranskega sodelovanja v državni upravi, v centrali, v Banovini in v Bosni, kajti ta kontrola bo kmalu pokazala, da pravi vzroki nezaodvoljnosti niso tam, kjer jih išče en del naših bratov Hrvatov.

— H gospodarski bodočnosti Trsta. Trst, 31. avgusta. Opravičeno je vznemirjenje Tržačanov pred bodočnostjo Trsta, če bo ostal Trst pod Italijo. Kaj se pravi biti pod Italijo, to vidimo že sedaj, ko je gibanje v luki takorekoč paralizirano, kaj bo v bodoče, ni težko ugati. Današnji »Penolo d' Italia« poroča iz Rima sledeče: Med grško in čehoslovaško vlado je bil sklenjen dogovor za izmenjavo blaga. V pogodbi pa je bilo izrecno določeno, da se ne bo pošiljalo blaga preko Trsta, ampak preko Hamburga. Poročilo pridružuje list sledeči komentar: Stališče Grške je in ostane graeca fides! Da pa misli Čehoslovaška, katera nam toliko dolguje za organizacijo dobrega dela njene armade — še večeraj se je zahvaljeval minister zunanjih stvari gosp. Beneš našemu generalu Picconu za to — da je najboljši način obdolžitve za usluge, ki smo jih storili, bojkotiranje tržaške luke, to je pa preveč. Zapišimo si to v »carnet« prevarani, da se bomo spomnili, ko pride čas.

— Končana stavka. Dne 30. avgusta je prišlo po večtedenski stavki do sporazuma med tiskarnarji in stavci v Sarajevu. Delavci so dosegli 60 odstotkov povzvišanje svojih mezd. V ponedeljek se je začelo delo po vseh tiskarnah in so izšli tega dne tudi časopisi.

Neodrešena domovina.

Interniranci iz zasedenega ozemlja. LDU. Zader, 1. septembra. Vsled posredovanja naše mirovne delegacije in našega ministrstva za zunanje stvari je pričela vračati italijanska vlada internirance iz našega zasedenega ozemlja v domovino. Semkaj se je predvčerajšnjem vrnilo iz Italije okoli 300 dalmatinskih internirancev.

Izpememba naših imen. LDU Trst, 30. avgusta. Kako znajo varovati Italijani svoj »pristni italijanski« značaj v zasedenem ozemlju, dokazuje sledeča oblastvena odredba: Generalni civilni komisar je dovolil Rudolfu Zakrajšek, rojenemu v Gorici leta 1870, in tjakaj pristojnemu, da izpomeni priimek Zakrajšek v »Monticon« — Edvardu Glavaču, rojenemu v Gradišču leta 1892, se dovoljuje izpememba priimka v »Pascali« — Avrelju Opara, rojen leta 1883, v Miljah, pristojen v Vojnari, sme izpomeniti priimek v »Opera«; dr. Evgen Scabar, rojen in pristojen v Trstu, v »Scabardi«; Fran Terčon, rojen leta 1875, v Trstu in tu pristojen, v »Terzoni«; Peter Vuk, rojen v Trstu leta 1889, in pristojen v Podgradu, v »Adamoli«.

Ciufellija v Tolminu. LDU Trst, 30. avgusta. O obisku generalnega komisarja Ciufellija v Tolminu poroča »Edinost« med drugim: Pred poslopjem okrajnega komisarijata ga je čakala častna stotnija, uradništvo in par zasebnikov, ki so se mu potem predstavili v prostori komisarijata. Dekan Rojec ga je pozdravil v slovenskem jeziku ter terjal v imenu prebivalstva, da se tudi pod novo vlado spoštujemo naše narodne pravice v vseh uradih, da bodo nastavljeni povsod bivši uradniki, ki so zmogli v besedi in pisavi slovenskega jezika; enako terjam slovenskih šol z domačimi učitelji. Dalje je gosp. dekan izročil gosp. generalnemu civilnemu komisariju posebno spomenico ter prosil, naj bi se dovolil ljudstvu še en rok, da bi izmenjalo v lire po 40 odstotkov avstrijske krone, katerih je v tolminskem in goriskem okraju neznanih okoli šest milijonov. Na vse te želje je ekselencija lepo odgovorila ter dal običajne obljube. (Nadaljnjih sedem vrst je cenzuriranih.)

Slovanski svet.

Novo češko posojilo. LDU Praga, 30. avgusta. (ČTU.) Danes se je razpisalo novo posojilo čehoslovaške republike. V prospektu bančnega urada finančnega ministrstva so glede emisije 4% drž. zakladnic čehoslovaške republike navedeni naslednji pogoji: Državne zakladnice se glasijo na imetelja in se izdajo v kosih po 500, 1000, 5000, 10.000 in 50.000 kron, ter nosijo datum 1. oktobra 1919. Zakladnice se ob dospelosti izplačajo v gotovini. Država si pridržuje pravico, izplačati svoto ali deloma ali vso tudi pred potekom šestmesečne odpovedi, navedene v uradnem listu. Zakladnice se obrestujejo po 4% in se plačujejo polletno dne 1. aprila in 1. oktobra vsakega leta. Nominalna vsota se izplača leta 1923 in 1924.

Novi list. LDU Dunaj, 30. avgusta. (ČTU.) Te dni je kot priloga lista »Videnský Denník« začel izhajati jugoslovanski list »Naša Sloga« in sicer dvakrat na teden. Odgovorni urednik je g. Milan Obuljen. — Dne 22. t. m. je začel izhajati nov ukrajinski list »Ukrainski Prapor«, tudi dvakrat na teden.

Zavezniki.

Dvignjene ladje. LDU Saint Germain, 1. septembra. (Dun. kor. ur.) »Daily Chronicle« javlja, da je angleška admiraliteta dvignila iz obrežnih angleških voda do sedaj 410 ladij, ki so jih bili Nemci potopili in rešili pri tem nad eno milijardo frankov vrednosti. Dvignila je tudi zlato blago v vrednosti 50 milijonov frankov, ki se je nahajalo na potopljeni ladiji »Lawrentica«. Posrečilo se je dvigniti tudi nekatere nemške podmornice, ki so imele na krovu važne listine o podmorski vojni.

Žagovornik Nemčije. LDU Amsterdam, 1. septembra. (Dun. kor. ur.) Pressbureau Radio javlja iz Washingtona: Senator Knox je v svojem govoru, v katerem je zahteval, da Zedinjene države podpis mirne pogodbe odklonijo in sklenejo z Nemčijo mir na svojo roko, izjavil med drugim: Mirovna pogodba nalaga Nemčiji tako grozovite kazni, da kršijo vse mednarodne zakone. Smatram za najboljšo, da odpuštim Nemčiji vso škodo, ki nam je nastala vsled vojne in da skrbimo za to, da dobi Nemčija mesto tega posojila. Zedinjene države morajo vojno končati, kakor so jo bile začele, namreč proste in neodvisne in kot gospodar položaja. Senator Knox se sklicuje na znatne usluge, ki so jih storili ameriški podaniki nemške narodnosti Zedinjenim državam. Sedaj pa so jim bili naloženi taki mirovni pogoji, da jih nemško ljudstvo nikdar ne more izpolniti. Z ozirom na izločenje Rusije od urejenja miru je omenil senator Knox: Ali mislite, da se bo Nemčija, ki trpi pod težo mirovnih pogojev, z otroškimi darili kratkoma zadovoljila? Ta narod bo prav tako malo opustil kovati načrte, da se zopet povzpne do svoje prejšnje veličine, kakor satan, ki je bil vržen v globočino pekla. Najsi bo Nemčija sprejeta v zvezo narodov, če se ta sploh ustanovi, ali naj ostane izven nje, nemški agenti bodo sodelovali navzlic temu tajno, da javno z bivšimi nemškimi zavezniki, nezaodvoljno Japonsko in Rusijo. Ako doseže Nemčija pri tem uspehe, mora Evropa pri tem propasti. »New York Times« in »New York World« objojata govor senatorja Knoxa. »New York Sun« ga odobrava in piše: Knoxov govor kaže, kaj more priti čez še nerogene rodove, ako pustimo obveljati krute pogoje mirovne pogodbe. List se zavzema za to, da Zedinjene države podpis mirovne pogodbe odrežejo.

Nenasitni Romuni. LDU Veliki Bečkeret, 31. avgusta. Član romunskega kabineta, minister za Bukovino dr. Nistor, je izjavil poročevalcu lista »Universul«, da vlada glede Banata ne more postopati tako, kakor zahtevajo romunski ekstremisti. Vsled te izjave napadajo bukareški listi vlado in jo pozivljajo, naj poda uradno izjavo, da - li se strinja z izjavami dr. Nistorja. Država ima pravico, pišejo listi nadalje, da izve, je - li resnica, da sta se k Romuniji Bratjanu in njegova vlada odrekla politiki za priponenje vsega Banata. Ako politika ministra dr. Nistorja ni obenem politika vlade, mora narod staviti vprašanje, kaj počne potem dr. Nistor še v kabinetu po tej svoji izjavi.

Mirovna konferenca.

Radgona — Avstriji? LDU Pariz, 31. avgusta. (DKU) Agence Havas objavlja naslednje poročilo o diplomatskem položaju: Besedilo mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo, ki ga je odobril vrhovni svet zaveznikov, ne vsebuje v teritorialnem pogledu nikakih bistvenih izpemb. Samo mestec Radgona je prisojeno zopet Nemški Avstriji. — V sornemnem pismu se označuje Nemška Avstrija kot odgovorna za izbruh vojne. Toda zavezniki izjavljajo v pismu, da se zavedajo dejstva, da je treba Nemški Avstriji nuditi gospodarsko in finančno pomoč ter na ta način zagotoviti njen obstoj. Spremo pismo se obrača tudi proti pripojenju Nemške Avstrije Nemčiji.

Iz Avstrije, Madiarske, Nemčije, Turške.

Poznanja z Avstrijsko republiko. LDU Dunaj, 1. septembra. (ČTU.) Po danes dospelih vesteh bo državni kancelar dr. Renner v petek jutraj gotovo prišel na Dunaj. Glavni odbor narodne skupščine bo imel sejo v petek in narodna skupščina v soboto ob 15. Druga seja bo v nedeljo.

Novo madiarsko ministrstvo. LDU Budipešta, 1. septembra. (ČTU.) Franc Heinrich se je do nedelje jutraj do petih pogajal z zastopniki raznih strank glede sestave

kabineta in posrečilo se mu je, doseči sporazum skoraj z vsemi strankami. Ministrska lista je nastopna: Predsedstvo: Franc Heinrich; notranji posli: Perenyi; trgovine: Orami; finance: Hegedüs; kultus: Huszar; poljedelstvo: Rubinek; pravosodje: Balogh; vojni minister: Schnetzer; narodno blagostanje: Peidi; prehrana: Ereky; narodnostne manjšine: Bleyer. Poleg tega so še kandidirali trije ministri brez portfelja: Stefan Haller (krščanski soc.), Peyer (soc. dem.) in Stefan Szabo (kmetijska stranka). Vprašanje o zasedbi ministrstva za zunanje posle še ni rešeno. Prevzame ga ali grof Emerik Szaky ali pa Martin Lovaszy. Ta novi kabinet reprezentira koalicijski kabinet vseh strank in struj.

Italija.

Italijansko prisilno posojilo. LDU Lugano, 1. septembra. (ČTU.) Kakor poroča »Corriere della Sera«, je ministrski svet sklenil razpis prisilnega posojila, ki naj bi donesl 20 milijard lir.

Posojilo Italiji. LDU Amsterdam, 1. septembra. (Dun. kor. ur.) Pressbureau Radio javlja iz Washingtona, da so Zedinjene države dovolile Italiji posojilo v znesku 9 milijonov stotisoč dolarjev.

Italijani za zblížanje? LDU Reka, 1. septembra. Pred nekaj dnevi so pozvali nekateri reški Italijani, večinoma lokalni časnikarji in dopisniki zunanjih italijanskih listov, na razgovor urednika »Primorskih Novin« g. Satiča, kateremu so rekli, da žele v bodoče zblížanja med Italijani in Jugoslovani. Za sedaj to še ni rodilo nobenega pravega uspeha.

Sokolstvo.

Zlet ljubljanske sokolske župe v nedeljo, dne 7. septembra na Viču. Pri zletu ljubljanske župe bodo nastopili izbrani telovadci ljubljanskega Sokola z simbolično telovadno skladbo »Naprej« in z telovadnimi plesi, ki so vzbujali toliko pozornosti pri nastopu ljubljanskega Sokola. Spored zleta se je spremenil v toliko, da se vrši obhod na Viču dopoldne in ne popoldne. Zbiramo se točno ob 8. uri jutraj pred Narodnim domom v Ljubljani, od koder je odhod na Vič. Po obhodu se vrše takoj skušnje za proste vaje in izredni občni zbor župe. Ob 11. uri slavnostno zborovanje Sokola na Viču, ki praznuje isti dan 10letnico. Popoldne ob 4. uri javna telovadba. Bratska društva, ki reflektirajo na obede naj takoj odpotujejo denar — za članstvo 6 K in naraščaj 4 K. Na one ki ne pošljejo denar se ne bode oziralo.

Izredni občni zbor ljubljanske sokolske župe se vrši v nedeljo, dne 7. t. m. ob priliki župnega zleta na Viču ob 9. dopoldne. Pozivljamo vsa društva, da odpotujejo svoje delegate.

Orkester Sokola I. priredi dne 6. septembra v veliki dvorani Narodnega doma ob 8. zvečer družabni večer s koncertom pri pogrnjenih mizah, nakar se opozarja občinstvo že sedaj.

Sokol v Šoštanj vliudno prosi vsa bratska društva in druga narodna društva, da čimprej vpošljejo prijave glede udeležbe pri proslavi 10letnice njegovega društvenega delovanja, združenega z okrožnim zletom Celjske Sokolske župe dne 7. septembra v Šoštanj.

Sokol v Šoštanju vabi k prav obilnemu obisku svojega zleta dne 7. septembra 1919, obenem zleta savinjskega okrožja Celjske sokolske župe, ker ga ni kmalu narodno tako nezanesljivega kraja v sredi naše domovine, kakor je Šoštanj s Šoleško dolino. Nemški velekapital, pri katerem visj veliko število slovenskih malih posestnikov, je vrh tega še tudi postal — čez noč bogati vir za podporo vseh boljševikov! ti kapitalisti - boljševiki, nadalje mnogobrojni po nemških nahrupih in industrijski delavci nemške veletovarne ter šaleškega rudokopa in končno še vedno ne mirujoča izza časa pred vojno in tekotno vojne zrasla nemška vojna — le čakajo na povrnitev prejšnjih časov. Pričakujejo neko zadoščenje za dozdnevno zapostavljenost v Jugoslaviji, ki pa ni bilo nič drugega, kakor demokracija in pravična uvrstitev teh posilj Nemcev v vrsto enakopravnih, oziroma le pravično kaznovanje za njegove prejšnje nemškutarske grehe in njihovo prejšnjo domišljavost in prevzetnost. Treba je torej, da vsi našinci enkrat jasno vidijo, da ima narodna pravica tudi moč za seboj, da se v njih utrdi vera, da zmagaje pravični in značajni narodnjak, dočim gre »nemško misleči Slovenec«, to je renegat — le rakovo pot. Da torej pripomorete širšim slojem našega ljudstva do tega spoznanja — pridite bratje Sokoli iz vseh krajev naše jugoslovanske domovine!

Odbor.
Rojski Sokoli in Sokolice. Naš načelnik brat Ivan Negro nas opominja, naj se spominjajo na oni lepi dan, pred

letom dni, ko je naš Sokol pokazal svojo moč pri javnem nastopu v Trstu. Mi gledamo naše ljubljanske brate, kako svobodno in nevstrajno delajo v procvit svojih društev; naš Sokol pa ne more pod lastno firmo, v lastni hiši in lastni domovini delati; dela pa lahko v krogu najbližjih bratov in sotrpovov, v krogu primorskih Sokolov; dolžnost sihernega rojankega Sokola, kakor tudi Sokolov iz Primorja, je, da je brezpogojno član Primorskega sokolskega krožka v Ljubljani. Rojančani Sokoli! Stopite v krog primorskih Sokolov in v proslavo 1. septembra, v proslavo in spomin zadnjega našega nastopa v Trstu, darujte po možnosti Primorskemu sokolskemu krožku! Ob enem pa ključem vsem: »Na delo! Urmo in utrjujmo naše mišice, za oni dan, ko bomo zopet svobodni nastopili javno v — našem Rojanu! Zdravo! — Vlado Kravos, tajnik rojankega Sokola.

Za Primorski sokolski krožek daruje v proslavo nastopa 1. septembra 1919 Vlado Kravos, tajnik rojankega Sokola, 10 kron. Denar hrani tajnik PSK. V isti namen daruje g. Fran Stiplovšek, učitelj, 10 K. Srčna hvala!

Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški je imelo v soboto 30. avgusta t. l. svoj izredni občni zbor. Brat Josip Seidl otvoril ob 8. uri zvečer izredni občni zbor ob pihi udeležbi in pozdravi navzoče. Nato poda blagajnik blagajniško, odnosno tajniško poročilo, ki slove: Ko je izbruhnila leta 1914. vojna, je tudi naše društvo moralo ustaviti delovanje. Zadnje posvetovanje odobrovo je bilo, kako naj spravimo naše premoženje, da ga nam takratna vlada ne zaseže. Zedinili smo se v tem, da prepušimo stvar našemu požrtvovalnemu predsedniku Seidlu. Brat Seidl je ukrenil vse potrebno, da nam je ostalo vse premoženje zasigurano. To znaša do današnjega dne z obrestmi vred 9094 K 50 v. Od tega zneska je posojenih tekotno vojne SSZ 2010 K 50 v, katere imamo še danes tam na dobrem. Razen tega ima še brat Ogrizek star. neko hranilno knjižico, na katero naložen znesek je priznan. Če se vpoštevajo Ogrizkov znesek in obresti od posojenega denarja, SSZ, bi tegnilo znašati društveno premoženje okoli 10.000 K. Ta za prejšnje čase visok znesek pomeni za današnje razmere tako malo premoženje, da ni misliti, da bi mogli s tem spraviti Sokola v kratkem času pod lastno streho. Naj bi bilo že, kot je zadnjič omenil brat starosta Zakotnik, da bi se dalo s 50.000 K nekaj izvesti. Dvomim pa, da bi se dalo za 50.000 K danes kaj boljšega narediti. Po mojem mnenju kvečjemu kako barakso. Treba bi bilo intenzivnega dela, da si priborimo torej še 40.000 K in potem imamo šele barakso. Če bi nam kaka veselica vrgla recimo 20.000 K čistega dobička, potem je upati, da bi se izrek brata staroste kmalu lahko uresničil. Da se je društvo po končani vojni držalo v nedelavnosti, je v glavnem vzrok denarna kriza in pa pomanjkanje vsega, kar bi nam moglo rabiti za izvršitev našega namena. Odborniki smo stali na stališču, da s pobiranjem denarnih prispevkov, t. j. članarine, ne dosežemo ničesar, ker bi pobiralec, ki bi mesečno članarino pobiral, veljal skoraj toliko, kolikor bi nesla članarina. Ker se je pa zadnjič sprožila misel, naj se oživi društvo, je torej na vas, da se pogovorite, kako ali na kakšen način bi se prišlo hitro do zaželenega uspeha — namreč do sokolske hiše. Sklene se soglasno: 1.) Prirediti četvrtični dan v mesecu septembru. 2.) Pozivati prijatelje šišenskega Sokola potom časopisja za dobrodelne zneske ali vsaj kak enkratni prispevek. Na ta način naj bi se pospešilo, pridobiti kapital, da se čim preje zida to za Šiško prepotrebno zgradbo. Pri volitvah je bil izvoljen, ko je brat Seidl odklanjal predsedniško mesto, brat Stepič za predsednika. Članarina se ne bo pobirala, dokler se ne uredi valuta.

A. K.

Dnevne vesti.

Poziv na dvamesečno orožno vajlo. Vsled odpusta letnika 1888. in 1889. od orožne vaje in letnika 1898. od aktivne službe, se pozivljajo na dvamesečno orožno vajlo vsi v letih 1886. in 1887. rojeni, ki so bili sivolčasno asenirani ali pa pri prebiranju za črno vojno službo z orožjem sposobne spoznani. Priti morajo vsi, ki so v ozemlju kraljevstva SHS pristojni ali rojeni in vsi, ki ne morejo dokazati inozemskega državljanstva. Zglasiti se morajo pri pukovni okrožni komandi (vojnodopolnilnemu novelistvu) področja bivališča. Letnik 1887. se mora zglasiti dne 15. septembra, letnik 1886 pa 22. septembra, vsakokrat ob 8. dopoldne. Po možnosti je prinesiti s seboj vojaško opremo in obleko ter perilo. Oprošeni so: 1. železničarji, poštni uslužbenci in rudarji, sorejci v službo pred 1. septembrom t. l.; 2. boroslovci ter dijaki visokih in srednjih šol; 3. trajni invalidi (iz nadpregleda). Invalidi pa se morajo zglasiti pri orožniških postajah.

Imenovanje. Prestolonaslednik je z ukazom z dne 23. julija 1919 upravno-gospodarskega poročevalca pri višjem šolskem svetu v Ljubljani, dr. Franca Skaberneta imenoval za vladnega svetnika.

Pomorske šole. Minister za vojno in mornarico sporoča, da se začne v najkrajšem času pouk na pomorskih šolah v Bakru in Dubrovniku. V šole se bodo sprejemali vsi državljani kraljevine SHS.

Plače sprejetih in nesprejetih častnikov. Pred par dnevi je prišel »Slov. Narod« vesele vesti, da se bodo vendarle napravili konci neznanemu in nad vse krivičnemu stanju, da bi dobival en del častnikov, ki so služili lepe sedanjosti dragi odgovarjajoče plače, njihovi še nesprejeti tovariši pa za isto delo za polovico manjše pristojbine. Toda žalibog se je izkazalo, da ta vest ni resnična. Kajti med tem je že izšla odredba dravske divizijske oblasti, da ostane tudi za naprej v veljavi uredben neenakih plač. Da se vidi vsa krivičnost sedanje ureditve, hočem navesti samo en slučaj. Jaz sem star 40 let in imam čim nadporočnika. Služim kot rezervist neprenehoma od prejšnjega naprej. Vojaška oblast me noče odpustiti. Sem oženjen in imam otroke. V narodnem oziru se mi ne more očitati najmanjši greh, nasprotno vedno in tudi v zadnji vojski sem očitno kazal svoje jugoslovanske prepričanje. Toda jaz imam malenkostno plačico, moj za skoraj 20 let mlajši tovariš, seveda samec,

pa dobiva še enkrat toliko kot jaz. Pripominjam pri tem, da imam že davno pravico da napredovanja v višji čin, toda pri nesprejetih častnikih je beseda avanzama nepoznan pojem. Takih slučajev, kakor je moj, je pa vse polno. Naravnost neverjetno je pa to, da bi imeli nekateri teh nesprejetih častnikov, ki so rezervisti, v civilni državi službi večjo plačo. Toda vojaška oblast jih noče odpustiti, kljub temu, da že toliko časa

služijo, civilna oblast se pa brani, da bi jim izplačala diferenco med njihovo višjo civilno in nižjo vojaško plačo, kljub temu da je izšla jasna vladna naredba v tem smislu. Ko je demokratska stranka nastopila vlada, smo bili prepričani, da se bode ta kričeca krivica popravila. Kakor kaže v začetku omenjena vest v »Slov. Narod«, se je moralo tudi resnično nekaj skleniti v tem smislu. Toda vojaške oblasti očividno izdane naredbe nočejo razumeti. Prosim sedanjo vladu, naj se vendar že enkrat napravi konec temu

Sladkor — garnizijska bolnica. Z ozirom na tozadevno notico smo dobili to-le pojasnilo: Odsek za prehrano Slovenije ima nalogo preskrbovati le civilno prebivalstvo z živili in potrebščinami. Vojaštvo in vojaške zavode, tedaj tudi garnizijsko bolnico, preskrbuje izključno vojaška oblast. Odsek za prehrano razpolaga le s pičilni zalozami sladkorja, ki komaj krijejo potrebščino civilnega prebivalstva Slovenije.

Osebnostna novica s pošte. Mesto poštnega odpravnika v Grahovem pri Cerknici je dobila poštna oficijanka Anica Zorec.

Sprejem v pošto in brzojavno službo. Na intervencijo deželne vlade za Slovenijo prešlo je predsedstvo deželne vlade od ministrstva pošte in telegrafa obvestilo, da je omenjeno ministrstvo povabilo vse kr. poštarske in telegrafске direkcije, da vojne dobrovoljce v srbskih in zavezniških armadah iz vseh krajev naše države sprejemajo v prvi vrsti na izpraznjena mesta v poštarsko, telegrafsko in telefonsko službo, v kolikor se za ta mesta potegujejo ali prosijo in imajo sicer predpisane predpogoje za dotično mesto.

Dnevna poštna zveza med Novim mestom in Krškim. Prijatelj našega lista nam piše: Dolenjci smo dobili težko pričakovano avtomobilno zvezo med Novim mestom in Krškim. Iz Novega mesta odhaja avtomobil ob 7-8. s Krškega pa ob 3. popoldne. Hvala Bogu, vendar enkrat!

Poštna zveza Rattenburg-Plat. Med Rattenburgom in Kozjim obstoji dnevna poštna vožnja; med Kozjim in Podčetrtnom pa vozi pošta samo ob nedeljah, torkih, četrkih in sobotah; med Podčetrtnom in Podplatom imajo zopet dnevno poštno zvezo. Med Kozjim in Pilstahom pa obstoji poštna zveza samo ob nedeljah, torkih, četrkih in sobotah.

Vpokojenec. Poverjenost ministristva financ nam je sporočilo, da so bile draginjske doklade po naredbi z dne 28. junija 1919 D. R. št. 63.515 »Uradni List št. 125 de 1919, razum kategorijam vpokojencev in vpokojenk nakazane in izplačane deloma že tekom meseca avgusta, deloma bodo nakazane s pokojnino za september vred. Izvzeti so le vpokojenci, ki vprašalnih pol še niso vrnili in pa oni, katerih polarnja so tako nepopolna, da je treba v zmislu zgoraj navedene naredbe še natančnejših poizvedb.

Maturantjem leta 1909. Oziraje se na željo večine, se sestanejo v soboto dne 6. septembra ob 10. dopoldne pod Rožnikom pri Čedu. Zbrani se pogovori

rjmo o nadaljnjem programu. Prijdite gotovo polnoštevilno. — Est-Dejakova.

Poročilo se je včeraj gosp. Jan Hamrle, rudniški inženir v Trbovljah, z gđ. Poldi Šircelj, učiteljico v Toplicah pri Zagorju. — Čestitamo!

Trgovsko bolnišnico in podporno društvo v Ljubljani priredi v četrtek dne 18. septembra 1919 ob pol 8. uri zvečer v sejni dvorani mestnega magistrata 81. redni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Računsko poročilo ravnateljstva o poslovanju in stanju društva za leto 1918. 2. Poročilo revizijskega odseka o pregledanju računskih sklepov za leto 1918. in sklonitranju imovine. 3. Predlog ravnateljstva za odobrenje enkratnih fakultativnih podpor, ki jih je ravnateljstvo dovolilo in izplačalo leta 1918. 4. Predlog ravnateljstva za podelitev izrednih podpor članov za leto 1919. 5. Volitev štirih članov ravnateljstva v zmislu § 33. društ. pravil. 6. Volitev revizijskega odseka za leto 1919, obstoječega iz treh računskih pregledovalcev in dveh namestnikov, iz srede članov, ki ne pripadajo ravnateljstvu. 7. Samostojni predlogi članov, ki se morajo po § 45 društvenih pravil vsaj osem dni pred občnim zborom izročiti pismeno ravnateljstvu. Gđ. člane vabimo k množični udeležbi.

Za I. konisko dirko na Bledu dne 7. septembra 1919 je po vsej Gorenjski velikansko zanimanje. Posebno pester prizor bo nudil krasen dekorativni zaključek dirke s prvovrstnimi plemenskimi konji in okrašenimi vozovi, ki jih bodo vodile krepke roke gorenjskih fantov in deklet v narodni noši. Dosedaj je zglasenih 50 takih tekmovalcev, katerim je pripravljenih 20 častnih daril. — Prireditelj je za povzdigo naše konjereje dalekosežne važnosti. K dirki bo vozil tudi poseben vlak, o katerem bomo obširno pravočasno obvestili. Tekmovalci dobe vsa navodila in pojasnila dne 7. septembra ob 11. uri dopoldne v pisarni Tourist Office na Bledu. — Tourist Office, Bled.

Oddaja tobačne glavne zaloge v Mariboru. S prodajo, založno trafiko spojena tobačna glavna zaloga v Mariboru se razpisuje v oddajo potom javnega natečaja. V enoletnem času od 1. januarja 1918 do 31. decembra 1918 se je v tej zalogi pridobilim prodajam oddalo tobačnih materialij za 139.895 krn 30 vin. v kupne cene; v založno trafiko pa po konsumentski (tarifni) ceni računeno za 17.882 K 07 vin. naka je založniku pripadel trafikanški dobiček po 1789 K 20 vin. Prodaja vrednostni kolkovnega dohodarstva je v gorenjem enoletnem času vrgla 219 kron 61 vin. kosmatega dobička, prodaja poštini vrednostnic pa 22 K kosmatega dobička. Natančnejše podatke o dosedanjih donosih prodaje in o stroških, katere je imel prejšnji imejitelj prodaje, je razvideti iz izkazov o dohodkih in bremenih, ki so razpoloženi pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru ali pri preglednem okrajnem vodstvu finančne straže v Slov. Gradcu. Invalidi iz za zadnje vojne ter vdove in sirote v tej vojni padli ali umrli vojakov, častništva in moštva, imajo ob gotovih pogojih brez-pogojno prednost pred vsemi drugimi prosilci. Takim prosilcem se bo podelila prodaja brez oziroma na ponudbe ostalih ponudnikov proti 3 odstotni odpravnini od denarne vrednosti razpečanega tobačnega materialja, ne da bi se predpisal. Ti torej nimajo v svojih ponudbah staviti nikakega ponudka, ampak se imajo zgolj izjaviti, da so zadovoljni s prejemki, določenimi v razglasu. Jamščina znaša 1400 kron. Položiti se mora, preden se ponudba izroči, pri davčnem uradu v Mariboru v pupilarno varnih, neizbrisnih vrednostnih papirjih, ali pa se mora plačati v gotovem denarju neposredno pri pristojnem davčnem uradu. Ponudbe je napraviti na predpisani uradni tiskovini, pravilno jih je kolkovati in podpisati ter jih je najpozneje do 23. septembra 1919 dopoldne ob 10. uri v zaprtih in zapečatenih uradnih zavetih vročiti vodji podpisane prodajne oblasti. Ponudbe, katere niso napravljene na uradnem obrazcu, se kot nesprejemljive ne upoštevajo.

Umrla je v Ljubljani rodbini Svetličevi hčerka Sonja v nežni starosti. Prizadeti rodbini naše sožalje! Kino Ideal naj poseti danes, kdor se želi iz srca nasmejati, kajti predvaja se komičnih scen in humorja polna burka avtorja A. Lippschütza v 3 delih »Ženin na delnice«, v kateri sodelujejo znani umetniki, Viggo Larsen, Maria Köhler in Hilda Holder. — Drugo točko tega sporeda, ki se predvaja do četrta 4. septembra, tvori zanimiv igrokaz v 4 dejanjih »Zaslanje«. Je to ljubavni roman mlade dame s princem knežjega rodu, kar je seveda nepremostljiva zapreka njiju sreči, za to tudi mine ta ljubzen kot lep sen. Ni za mladino. Predstave po 2 uri, ob 4. 7. in 9. zvečer, zadnji dve na vrtu s spremljevalnim godbo. Kino Ideal.

Sport.

V nedeljo se je vršila v Karlovcu na Korani plavalna tekma, pri kateri so tekmovali za S. K. Ilirijo: Angelca Črne, Ivan Ravnik in Ivo Medved. Desegli so najboljši uspeh in dobili prva darila.

S. K. Ilirija (res): Maribor: 4 : 1. V nedeljo je igrala rezerva S. K. Ilirije v Mariboru z moštvo »S. K. Maribor«. Ljubljansko moštvo je podalo lepo igro in doseglo uspeh (4 : 1). Tudi novo mariborsko moštvo obeta za bodočo lep napredek.

V nedeljo in na praznik 7. in 8. t. m. igra v Ljubljani S. K. Ilirija-Hrv. akad. sportni klub. To bo sportni dogodek prve vrste.

Kultura.

Vaja orkestralnega društva »Glasbene Matice« se vrši v sredo 3. t. m. ob 20. uri v dvorani filharmoničnega društva. Prosim vsi in točno! Sprejemajo se tudi novi v godalni izvežbani člani; zlasti kontrabasta potrebuje društvo.

Proslava 50letnega obstoja Narodne čitalnice v Kamniku se vrši dne 6. in 7. septembra t. l. Na to slavo vabimo vsa kulturna društva širom Slovenije, kakor tudi mile nam srbske in hrvatske goste. Pohitite v naše prijazno planinsko mesto v obilnem številu, da skupno manifestiramo za našo ujedinjeno Jugoslavijo. Opozorjamo zlasti cenjene bratska društva iz Ljubljane. Kranjski redki sploh Gorenjske, da se pridružijo redki slavnosti. Priprave se marljivo vrše. Dobrodošla tudi naša pevška društva, kakor i sokolska in gasilna društva iz bližnje okolice. Prijave sprejema slavnostni odbor do večer 2. septembra t. l. Za opoldansko kosilo vnanjih gostov bo preskrbljeno, čim se javi zadostno število udeležencev, v polni meri. Vlak prihaja ob nedeljah ob 9. dopoldne v Kamnik in odhaja ob pol 9. zvečer v Ljubljano. Zveza je torej zelo ugodna in za izletnike najbolj priprava in priporočljiva. Kol po prihodu vlaka se vrši slavnostni sprevod vseh društev po mestu z domžalsko godbo na čelu. Ona društva, ki se udeležijo korporativno naše slavnosti, prosimo, da dospo z društvenimi praporci. Ob 11. dopoldne je slavnostno zborovanje v društvenem domu in ob 3. popoldne začetek ljudske veselice v mestnem parku za gasilnim domom, na kateri se bo postreglo z jestvinami in pičico. — Odposlanstva društev, ki se nameravajo udeležiti na predvečer dne 6. septembra glasbeno - dramske akademije v čitalniški dvorani, priporočamo vlak, ki odhaja z državnega kolodvora ljubljanskega ob 6. uri 20 minut ter prispe v Kamnik ob pol 8. zvečer. Na veselo svidenje!

Gospodarstvo.

O čekovnem prometu. Zneske, ki so manjši kakor 1000 K, dostavi poštni urad po pismonoši na dom. Po zneske pa, ki so večji kakor 1000 K mora priti stranka sama in sicer navadno v blagajno čekovnega urada v Ljubljani. Tu se mora stranka izkazati, da je upravičena prevzeti nakazani znesek. Navadno nima stranka s seboj nobene legitimacije. Takrat nastanejo večkrat težave pri izplačevanju. Uradnik ne pozna stranke osebno. Po znesek pride dostikrat tudi druga oseba, ne pa tista, na katero je naslovljena nakaznica. Uradnik v blagajni zato ne ve, ali naj ji izplača nakazani znesek ali ne. Pripočemo zato strankam, ki pridejo po denar v blagajno čekovnega urada, da prinesejo s seboj tudi legitimacijo ali sicer kakšno izkaznico, s katero dokažejo svojo identiteto in da so tudi upravičene prevzeti nakazani znesek.

Sladkanje letošnjega vinskega pridelka. Na podlagi § 5 vinskega zakona z dne 12. aprila 1907, drž. zak. št. 210, dovoli se z ozirom na neugodne vremenske razmere sladkanje letošnjega vinskega pridelka. Poraba sladkorja je dovoljena od početka vinske trgate pa do 30. novembra t. l. Najkasneje do 15. decembra t. l. imajo tisti, ki so sladkali vinski mošt ali vinsko drozgo pristojnemu okrajnemu glavarstvu naznaniti množino vinskega mošta ali vinske drozge, ki so jo sladkali in množino v to porabljenega sladkorja.

Važno za imetnike patentov, varstvenih znamk in vzorcev. V poljski republiki se je rok, do katerega treba, da imetniki patentov, varstvenih znamk in vzorcev v varstvo svojih pravic na Poljskem priložijo pri patentnem uradu v Varšavi vse pred 7. februarjem 1919 pri patentnem uradu na Dunaju priložene patente, oziroma na teritoriju bivše Avstrije priložene znamke in vzorce, podaljšal do 7. novembra 1919.

Društvene vesti in prireditve.

Moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Spodnji Šiški imata v četrtek, dne 4. septembra ob 19. uri (7. zvečer) občni zbor v Čitalnici. Obilne in točne udeležbe pričakuje združena odbora.

Društvo zasebnega uradništva Slovenije v Ljubljani poziva one člane, ki bi imeli odvzeti naročeno oile dne 21. avgusta, pa so ta rok zamudili, da odvezameo istega zanesljivo v četrtek, dne 4. septembra dopoldne ob 9. do 12. dopoldne in tam tudi plačajo. Sploh se naprošajo člani, da se drže določenega reda, ker sicer povzročajo društvu samo neprimike.

Kecijaški klub »Venček« priredi v gostilni »Drašček«, Bohoričeva ulica 9 veliko keglaško tekmo v prid

oselelim vojakom. Dobitki so 300 K, 150 K ter še nadaljnih šest. Začetek kegljanja v sredo 3. t. m. ob 20. uri zvečer. Keglja se vsaki dan do nedelje 14. t. m. ter je zaključek točno ob 19. uri zvečer. Dobri keglači se vabijo!

Društvo državnih pisarniških uradnikov na Slovenskem. Dne 7. septembra ob 16. uri se bode vršil ustanovni občni zbor gornjega društva s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika pripravljalnega odbora. 2. Čitanje in odobrenje društvenih pravil. 3. Določitev vpisnine in članarine. 4. Volitve: a) predsednika, b) 8 odbornikov in 4 namestnike, c) dveh računskih preglednikov in 2 namestnikov. 5. Razni predlogi. Polnoštevilne udeležbe pričakuje pripravljalni odbor.

Bralno društvo v Gornjem gradu ponovi v nedeljo, dne 7. t. m. ob 3. uri narodno igro »Veriga«.

Prireditelj v prid Cirila - Metodove družbe v Novem mestu. Moška podružnica CM. družbe v Novem mestu priredi s sodelovanjem ženske podružnice in salonskega orkestra veselico v večjem obsegu v Narodnem domu v Novem mestu v prid CM. družbe v Ljubljani. Dne 6. septembra ob 20. uri se prirediti: Funtkova igra »Za hčer« in Aškerčeva »Tujka« ob sodelovanju salonskega orkestra. Potem se razvije prosta zabava v restavracijskih prostorih s šaljivo pošto in s plesom v veliki dvorani. Drugi dan 7. septembra se igra ponovi ob isti uri. Čisti dohodek predstav in veselice je namenjen v prid CM. družbi, ki obupno kliče na pomoč, ko stoji pred zmanjšanimi dolžnostmi, med tem ko med našimi inteligentnimi sloji umevanje nalog naše šolske družbe, žal, na videz upada. Posebni, pomnoženi odbor za prireditev se obrača na narodno poštvovalnost našega razumnega občinstva, pa si je tudi svest dolžnosti, da priredi veselico tako, da bodo njeni udeležniki preživeli v skupni narodni družbi res vesel večer, ki jim ostane v prijetnem spominu. Pričakuje se tudi rodoljublje iz okolice, da s skupnimi močmi prisločimo na pomoč naši šolski družbi, ki bo v bližnji bodočnosti še bolj potrebna in važna kakor je bila doslej.

Gremilj trgovcev za politični okraj Kranj je imel svoj ustanovni občni zbor v nedeljo dne 24. avgusta t. l. v Kranju. Predsednik pripravljalnega odbora gospod Josip Likozar je otvoril občni zbor, katerega se je udeležilo veliko število trgovcev iz celega političnega okraja. Kot zastopnik trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani udeležil se je občnega zbora g. Josip Golob, ki je prinesel pozdrave ljubljanskega trgovstva. Na tem občnem zboru sprejela so se soglasno od pripravljalnega odbora sestavljena pravila. Pri na to vršilih se volitvah izvoljeni so bili v načelnništvo naslednji g. trgovci: Adamič Anton v Kranju, Berjak Fran v Kranju, Deisinger Jožef v Škofji Loki, Engelsberger Ivan v Trzinu, Gašperlin Janko v Senčurju, Jelenc Anton v Trzinu, Kocbek Edmund v Kranju, Lavš Leopold v Trzinu, Likozar Josip v Kranju, Marenčič Rajko v Kranju, Paleček Václav v Gorenji vasi pri Škofji Loki, Pecher Konrad v Škofji Loki, Šavnik Ivan v Kranju, Sirc Franc Ks. v Kranju, kot namestniki pa: Dolenc Edvard v Kranju, Dolenc Karol v Železnikih, Kalan Anton na Trati pri Škofji Loki, Majdič Josip v Kranju, Ruech Karol v Trzinu, Sajovic Janko v Kranju. Koseješe sprejela resolucija, stavljena po g. Franu Berjaku radi dokaza vsposobnosti, zaključil predsednik občni zbor.

Zveza jugoslovanskih železničarjev priredi dne 8. t. m. ob 15. uri veliko vrtno veselico v vseh prostorih hotela »Tivoli«. Na obilno udeležbo vabi Zabavni odsek Zveze jugoslovanskih železničarjev.

Prostovoljna požarna bramba Braslovce priredi dne 14. septembra veliko vrtno veselico. Opozorjamo vsa sosedna društva, da našo veselico vpoštevajo in ne prireajo na to nedeljo veselice.

Popravek. V sobotnem izkazu daril za oselepe vojske se mora ime ga. Antonije Šircelj pravilno glasi: ga. Antonija Stric.

Poizvedbe.

Pes se je zatekel »Bernhardinec«, rjave barve. Ako kdo izve za njega, prosi se, da naznani pri g. Josipu Bergmanu, Poljanska cesta 87.

Izgubila se je v nedeljo, dne 31. avgusta zvečer v Št. Vidu nad Ljubljano črna platnena listnica z vsoto 450 kron in eno fotografijo. Pošten najditelj se prosi, da jo odda proti nagradi v upravnštvu »Siv. Naroda«.

Ukradeni je bila v noči med 31. avgustom do 1. septembra večja ploha za pokrivanje vagonov (Waggondecke). Svari se pred nakupom, izsleditelj dob prav dobro nagrado pri Mihaelu Omahe v Viliški gori.

Kdo izmed vračajočih se ujetnikov iz Rusije bi kaj vedel o Jakobu Oerku iz Slivja, pošta Materija, Istra. Zadnjič je pisal lanskega leta meseca julija iz Taškenta, Turkestan, Rusija. Kdor bi kaj vedel, naj pošlje na naslov: Franciška Oerk, postaja Rožnigol, pošta Semič Dolenjsko.

Najnovejša poročila.

IMENOVANJA NA MEDICINSKI FAKULTETI V LJUBLJANI.

Beograd, 2. septembra. Na medicinski fakulteti v Ljubljani so imenovani za profesorje: primarij dr. Botterl, dr. Serko in dr. Plečnik.

POGAJANJA MED DEMOKRATAMI IN RADIKALCI.

Beograd, 2. septembra. Na včerajšnjih pogajanjih med demokratami in radikali so demokrati popustili do skrajne meje. Izjavili so, da so pripravili odstopiti radikalcem pet mandatov v vladi, sami pa obdržati sedem mandatov, ostali mandati naj bi se razdelili drugim strankam. Na konferenci so razpravljali že tudi o razdelitvi posameznih portfeljev, posebno pa o zasedbi notranjega portfelja. Minister Pribečević je izjavil, da rad odstopi od svojega mesta, ako je njegova oseba še vedno zapreka sporazuma. Radikalci so zahtevali to mesto takoj zase, manjše opozicijske skupine so pa izjavile, da kandidirajo za notranjega ministra Danila Dimovića. — Druga preporna točka je bila agrarno vprašanje. Protič in Medaković sta slejkoprej odločno odklanjala demokratski načrt kako naj se agrarna reforma izvede. Protič je izjavil, da stoji na absolutnem stališču privatne lastnine. Zemlja naj se da samo bivšim prostovoljcem in invalidom. Od veleposestev naj se razdele samo ona, ki so nekada nastala na fevdalni podlagi. Demokrati na to niso mogli pristati, vsled česar so se pogajanja včeraj jutraj razbila. Tekom dneva pa se je situacija nenadoma izpremenila. Radikalci so obnovili razgovore in izjavili, da so pripravili popustiti v agrarnem vprašanju, brezpogojno pa zahtevajo, da se razveljavijo odredbe dosedanjega ministra dr. Poljaka in da minister sam odstopi. Njegov portfelj naj bi dobil potem dr. Drašković.

BARANJA.

Pariz, 1. septembra. »Le Temps« poroča: Jugoslovanska delegacija je predložila mirovni konferenci detaljiran načrt o jugoslovanskih zahtevah v Baranji. List povdarja, da v pokrajini, ki jo zahtevajo Jugoslavlani, razen v Pečuhu, ni nikler večjih množin madžarskih ali drugih tujerodnih prebivalcev. Pokrajina je za Jugoslavlane posebno tuji zato važna, ker se nahajajo v njej bogati premogovniki, ki so Jugoslavlji nujno potrebni.

LJUDSKA STRANKA V BOSNI IN HERCEGOVINI.

Zagreb, 2. septembra. »Narodna Politika« priobčile oklic, v katerem povdarja, da so vesti starčevičanskih Hstov o razpustu Ljudske Stranke v Bosni in Hercegovini neutemeljene in izmišljene. Stranka da hoče slejkoprej delati na svojem prodornem organiziranju.

BOSANSKI VELEPOSESTNIKI PROTI AGRARNI REFORMI.

Sarajevo, 1. septembra. Včeraj se je vršila tukaj skupščina veleposestnikov iz Bosne in Hercegovine, ki je razpravljala o agrarni reformi in sprejela resolucije s sledečimi točkami: 1. Popolna odškodnina lastnikov. 2. Sistiranje do sedaj izdanih naredb o ureditvi agrarnih razmer. 3. Begovska posestva, zlasti tuj šume, morajo ostati v neomejeni lasti dosedanjih posestnikov. 4. Takoj naj se plača hak za leto 1918/19. 5. Protesira se proti prenosu lastniške pravice na kmete.

TATVINA NA ŽELEZNICI.

Osijek, 2. septembra. Nekemu tukajšnjemu trgovcu sta bila ukradena na kolodvoru v Barcu dva vagona manufakturnega blaga v vrednosti nad 2 in pol milijona kron.

ITALIJANI UVIDEVAJO?

Pariz, 1. septembra. Listi poročajo, da se pojavlja v italijanskih vladnih krogih vedno močnejša struja, ki zastopa stališče, naj se reši reško vprašanje na podlagi Wilsonovega kompromisnega predloga. Italijani baje zahtevajo samo, da pride v nevtrarno državo poleg St. Petra tudi Postojna.

DR. TRUMBIČ SE NE PRIDE V BEOGRAD.

Beograd, 1. septembra. Radi aktualnih za našo državo izredno važnih vprašanj, ki so ravno v razpravi na mirovni konferenci, je ministar zunanjih del dr. Trumbić odložil napovedano potovanje v Beograd.

MINISTRSTVO ZA KONSTITUANTO.

Beograd, 2. septembra. V parlamentarnih krogih se govori, da prevzame bivši ministrski predsednik Protič, ako ne postane zopet ministrski predsednik ali pa notranji minister, ministrstvo za konstituantno, ki se bo zopet postavilo kot samostojno ministrstvo.

NARODNI KLUB POSTAL SKROMNEJŠI.

Zagreb, 2. septembra. Listi poročajo iz Beograda, da je postal Narodni klub v svojih zahtevah precej skromnejši. Narodni klub zahteva tri ministrske portfelje, podbansko mesto v hrvatski vladi in enega člana v bosenski vladi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. **Ljubljana 8. 9. 1919. Narodna listnina.**

Naznanjamo vsem
sorodnikom, prijateljem
in znancem prežalostno
vest, da je naša nad
vse ljubljena hčerka

SONJA

stara 11 mesecev, da-
nes po kratki, hudi bo-
lezni zaspala za večno.

Udmat pri Ljubljani, 2. sept. 1919.

Rodbina Svetlić-eva.

Zahvala.

Za mnogobrojne izkaze
sočutja ob prerani izgubi na-
šega nad vse ljubljenega sin-
čka

Slavka Druškovič

se nam ni moglo vsakemu
osebno zahvaliti zato izrekamo
vsem najsrčnejšo zahvalo.

Slov. Gradec, 26. avg. 1919.

8647 Žalujoči ostali.

Proda se hiša v Ljubljani v sredini
mesta. Ponudbe na
uprav. Slov. Naroda pod „Solidno/8646“

Kupujem po najvišji dnevni ceni lepo
volno od živih ovac. **Mihail**
Omahon Vlasnjagora. 8648

Absolventka trgov. tečaja z lepo pisavo
išče primerne službe.
Naslov pove uprav. „Slov. Naroda“ 8615

Prodajalka, me pri **Alojziju Pauschnu**
zaloga stekla, **Wellova ulica 6.** 8631

Kupijo se dobro ohranjeni vinski sodi
od 16—25 hl. **A. Sašnik,**
Ljubljana, Zaloška cesta 21. 8627

Išče se služkinja za hišna dela.
Žabjak štev. 3. III. nadst.
8639

Išče se penzionist ali invalid za pre-
skrbovanje naslovov. **Fran Pre-
log, Cesta na Radolovo železnico 7/II.**
8644

Dobro ohranjena salonska kredenca
se ceno proda. Kje, pove upravni-
štvo Slov. Naroda. 8616

Dobro ohranjen otroški voziček
se kupi.
Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“ pod
„Dobro ohranjen/8629“ 8629

Učenka, ki bi spala doma, se sprejme
v trgovini s specerijo in delika-
tesami. Naslov pove upravništvo „Slo-
venskega Naroda“ 8614

Dečka, čez 16 let, za vsa dela, ki bi
spal doma, sprejme **Fr. Kham,**
trgovca s specerijo in delikatesami, **Miklo-
šičeva cesta 8 od 11.—12. ure.** 8613

Kupi se dobro ohranjen pisalni stroj
za odvetniško pisarno. Po-
nude pod „Stroj/8637“ na upravništvo
Slovenskega Naroda. 8637

Dobra kuharica, zmožna tudi drugih
hišnih opravil, se išče
k 2 osebam. Ponudbe na **A. Eisen-
städter, Zagreb, Mihanovičeva ul. broj 6,**
8628

2 spretna krojaška pomočnika za
malo in veliko delo se sprejmeta takoj v
trajno delo. Hrana in stanovanje v hiši.
M. Brunskele, modni salon Semč, Dolenjska.
8622

Imam veliko čebule in krompirja
naprodaj po nizkih cenah. **Jakob Kle-
mečič, posestnik in trgovec v Mezgov-
cih, Mokanjci.** 8620

Priden in pošten trgovski pomočnik
išče službo v specerijarsko ali manufak-
turno trgovino. Naslov pove upravni-
štvo Slov. Naroda. 8632

Gospodinja išče službo k otrokom,
podučuje izvrstno v klavirju,
gostih, francoskem, slovenskem la-
škem in nemškem jeziku. Vprašanja
na **Marijo Štajnar, Krško.** 8633

Modna in ženska obleka, malo rab-
čevij, novi in rabljeni, možko sedlo
ter druge malenkosti se oddajo v Sodni
ulici št. 4/II. levo od 3.—5. ure vsak dan.
8642

Proda se vladni pomanjkanja stano-
vanjskega prostora popol-
noma nov dekorski divan z zrnico
za ceno 2500.— Polzve se **Prisijona**
ulica 3, pritličje. 8625

Strojeopisna ali strojeopiska, izurjena A
sloven-
skem in nemškem diktatu sprejme dr.
Viktor Sušnik, odvetnik v Pilberku
(Koroška). Predstaviti se Gruberjevo
zgradbo št. 16, pritličje desno od 12. do
2. pp. 8636

vinjski, in probkovi zamaški za
sode na prodaj pri **Fran Medica,**
Ljubljana, Tržaška cesta 4. 8460

Novi pisalni stroji naprodaj. Kje, pove,
upravništvo Slov. Naroda. 8645

Proda se lovška puška (Wechsellauf)
s taško. Na-
slov pove upr. Slov. Naroda. 8559

Sprejmeta se dva vajenca za strojno
ključavničarstvo. Kje, pove upravni-
štvo Slovenskega Naroda. 8491

Dobra vinska klet za shranitev okoli
100 hektolitrov vi-
na se vzame v najem. Pismene po-
nude: **Postni predal 27, Ljubljana.**
8567

Prodaj 2 voza (breka) močna, rab-
ljena, eden za 8 dru-
gi za 10oseb, tudi več. Na ogled sta v
Kočevju. **Josip Kajfež, poštar v p. v No-
vih selih.** 8576

Odda se do 120 metrskih stotov ježic.
Ponudbe z navedbo cene na
Jakob Pančič, trgovec z deželimi pridelki,
Novo mesto. 8496

Ponudim samo gostilničarjem in tr-
govcem slivovko, rum, brin-
jevec, pristni konjak v najboljši kakovosti.
Viljem Spitzer, Ljubljana, Kolizej.

Učenec za trgovino z mešanim blagom
se takoj sprejme pri **trgovci Jo-
sip Langeršek v Mariboru.** 8603

600 smrekovih dreves na hodu
blizu ceste in kolodvora je na prodaj
Ponudbe na naslov: **A. Kokalj na Mi-
no 70, pošta Bled II.** 8606

Popravila žepnih ur, zlatnine in sre-
brnine sprejme **F. Cuden Sin**
— nasproti glavne pošte v Ljubljani.
Točna in solidna izvršitev. 5531

Spreten igralec na klavir, tudi ženska
za kavarno nekje zunaj. Ponudbe pod
„Igralec na klavir/8539“ na upravništvo
„Slovenskega Naroda“ 8539

Prima močni ovojni papir papirnata
tkanina za
viele se oddaja v svrhu izpraznitve
zalag pri odjemi večjih množin znatno
pod tovarniško ceno. Bombaževa pre-
dila in tkalnica **Tržič, Gorenjsko.** 8445

Proda se skoro nov namizni telefon
ski aparat, tehničar, ki po-
tegne 5 kg, tudi še malo rabljena.
Reči se lahko ogledajo vsak dan po-
polodne od 2. ure naprej na **Karloviški**
cesti št. 30, pritličje, desno, v trgovini

Samostojen sedlar bi našel za stalno
obilo dela v večjem
kraj blizu Ljubljane. Stanovanje na
razpolago. Ponudbe pod „Sedlar/8598“
na upravništvo „Slov. Naroda“ 8598

Stanovanje v Ljublj. okoli bi z vrtno se
zamenja
za stanovanje (3—4 sobe) v Ljubljani.
Ponudbe pod „Ljubljana/8599“ na upr.
„Slovenskega Naroda“ 8599

Doklica, stara 14 let, poštenih staršev
ki ima veselje do trgovine,
želi vstopiti v trgovino z mešanim
blagom, najraje na deželi. Cenjeni
dopisi se prosijo pod „učenka“ na upr.
„Slovenskega Naroda“ 8577

Tesarji kakor tudi več učencev se
sprejmejo za trajno delo. **Anton Steiner, mestni**
**tesarski mojster, Ljubljana, Jer-
nova ulica št. 13** 4844

Iščem za svojega sina, 12 letnega
nemškega gimnazijca, stanovanje s
hrano vred v dobri družini. Ponudbe
se naj pošljejo na **Wrrtschur, velepo-
sestnica v Mariboru, Štajersko.** 8587

Valentin Maček trg. Domžale 43
pobiram vsako soboto v Ljubljani
Sv. Jakoba trg, vsak ponedeljek
v Kranju stare klobočevine (filaste)
klobuke za gospode in gospe v po-
pravila in tiste tudi vračam. 8485

Absolventka trgov. tečaja, večša vseh
pisarniških del, knjigo-
vodstva, nem. in slov. stenografije, ko-
respondence in strojeopisja, išče pri-
merni mesto kontoristinja. Izveščana
je tudi popolnoma v trgovski stroki.
Cenjene ponudbe na uprav. „Sloven-
skega Naroda“ pod šifro „A. 8/8612.“

Traži se korespondentinja za jedno
veliko industrijsko poduzeće
u Hrvatskoj, vješta hrvatskom, sloven-
skom i njemačkom dopisivanju, strojo-
pisu te hrvatskoj i njemačkoj steno-
grafiji kao i svim ostalim uredskim
poslovima. Nastup službe odmah. Po-
nude slati na upravu lista pod „broj
8538“.

Naprodaj je dobro ideoča gostilna na
Dolenjskem, moderno urejena
z ledenico in vsem gospodarskim po-
slopjem. H gostilni spada tudi vino-
grad in dobra zidanka s lepim raz-
gledom, oddaljena komaj 10 minut od
vasi. Ozira se le na resne in napredne
reflektante. Cena 200.000 K. Naslov
pove upravništvo „Slov. Naroda“ 8536

Kdo bi pomagal pridnemu 34 let sta-
remu oženjenemu
kmetu sinu, ki razume kmetijstvo,
izkušen žagar in mlinar s tem, da mu
da v najem posestvo ali pa mu pove-
ri oskrbovanje večjega posestva. Voj-
na in štiriletno ujetništvo v Rusiji, mu
je prekižalo njegov gospodarski po-
ločaj. Ponudbe sprejme kjerkoli v na-
ši kraljevini. Ponudbe na upravništvo
Slov. Naroda pod „Delo in pridnost/8548“.

Kontoristinja, popolnoma večšo slo-
vensko, venske in nemške ste-
nografije, strojeopisja ter dovršeno raču-
narijo, sprejme za takojšnji nastop
lesna industrija. Prednost imajo one,
ki so perfektno v laščini ali franco-
ščini ter so v lesni stroki že delovale.
Pismene ali osebne ponudbe na „Pan-
nonia“ društvo lesnih industrijev, Ljub-
ljana, Sečemburgova ulica 7/II. nad Jadransko
banke do 10. septembra. Piska po do-
govoru. 8598

500 kron nagrade dobi kdor preskrbi
otrok stanovanje 2 ali več sob v me-
stu ali bližini mesta za takoj ali za
november. Naslov pove upravništvo
Slovenskega Naroda. 8424

Tamburaš. inštrumente
kupi **Leo Pibrovac na Je-
senicah Gorenjsko.** 8649

Kontoristka, večša stenografije in stro-
jeopisja, se takoj sprejme.
Znanje hrvatske in drugih jezikov
daje prednost. Oglasiti se je pri goz-
dni ind. d. d. „**Croatia**“ **Marije**
Terezije cesta 2, popoldne od 3. do
4. ure. 8396

Pozor! Pozor!
Trgovci z gobami
Imam poverilo nakupiti za Ceho-
slovaško okoli 10.000 kg suhih
gob in sicer suhih jurčkov (pra-
vih globanj) in suhih leščič. Po-
nudebe prosim na naslov: **Ekspert**
gob, Vitanje 63, Štajersko. 8273

Konjak
Za oslabele vsled starosti, proti slabostim
v želodcu in proti gubitku telesne moči
je **stari vinski konjak** pravo oživ-
ljenje. Razpošilja dve pol litrske steklenice
franko pakovanje, za 60 K. 5348

Benedikt Hertl,
graščak na graščini Golci pri Konjicah
Štajersko.

Dobi se takoj!
10 vagonov pat. strešne lepenke (ruja-
ve) najboljša kakovost, velikost 72/100,
debelost 20/70 **Union Handelsge-
sellschaft m. b. H. Dunaj IX. Gant-
hergasse 2.** 8644

Specerijarsko
kolonijalno in
prekomorsko
blago
najceneje in najbrže kupujete
od poznate veletrgovine ::

FRUCTUS D. D.
za promet zemaljskih proizvodov plo-
dinama kolonijalnem i inom robom
prije Izidor Schollera sin

Zagreb, Vlaška ul. 21.
Telefon 106. Utemeljeno 1883.

Zahtevajte cenik!

Jan Hamrla
mont. inženir

Poldi Hamrova roj. Sircelj
— poročena —

Trbovlje 2. septembra 1919 Ljubljana.

Maks Košir
poštni uradnik in posestnik

Olga Košir roj. Stepančič
poročena

Ljubljana 1. sept. 1919 Temnica.

Prostovoljna javna dražba.
pohištva in različnih drugih premičnin se
vrši v četrtek, dne 4. septembra t. l. ob
9. uri dopoldne v **Križevniški ulici št. 4.**

Najfinejšo pnevmatiko

za avtomobile vsake vrste priporoča **F. FLORJANČIČ,** trgovina s kolesi,
motorji in avtomobili. Mehanična delavnica. **Sečemburgova ulica 6.**

Več spretnih
prodajalcev
Slovenskega Naroda
starih nad 14 sprejme upravo
Slovenskega Naroda.

Žitni veščak

Veliko trgovsko podjetje v Sloveniji išče do-
bro izveščane in spretnega trgovca za žito.
Biti mora prvovrstna, samostojna moč, popo-
lnoma varen nakupa in eksporta žitnih pridel-
kov. Plača po dogovoru, event. soudeležba
pri čistem dobitku. Nastop takoj. Ponudbe
je vpsolati takoj pod „Žitni veščak 8544“ na
upravništvo Slovenskega Naroda“ 8544

Sprejme se
kleparski vajenec
Bomigar in Šmerkel, Karlovaška
cesta št. 4. 8630

Kupi se vsaka množina
bukovih in hrastovih drv.
Množina in cene naj se v ponudbah
vznajajo. **Malenšek M. Maribor. Posredo-
valci določ provizijo.** 8034

1 vagon papirja
od časnikov, veliki format, razpošilja
v vsaki množini in po nizki ceni
trdka **I. Andražič v Mariboru.**
8624

TRSTJE (štorje)
se dobi v vsaki množini.
Jeranova ulica št. 11. 8788

„IWEG“
Dunaj VII., Lindeng. 4.
Internationale Waren-
Export und Import - Ges.
m. b. H.

Brezplačno v skladišču do odpo-
šiljate! Iz skladišča se dobavi
tako:

Univerzal-plugi,
štajerske kose (prve znamke)
klepala,
srpi,
vozne osi,
vsakovrstno orodje za in-
dustrijo in obrt,
jeklo za orodje,
T in U nosači,
lopatе,
krampl,
stavljeni okovi,
podkve,
posoda iz steklenine,
pocinjani čebrički,
vsi elektrotehnični pred-
meti,
orodje za telef. in telegr.
naprave in potrebitine,
telefonski kabel. 8645

Na prodaj je
par vagonov
lepega črnega
brinja
Pojasnila, uzorce in ceno da **Celestin Sirk, Hotel Malič,**
Ljubljana. 8640

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu, osobito svojim cenjenim obiskovalcem vjudno na-
znanjam, da sem opustil podružnico na **Miklošičevi cesti** nasproti hotela
„Union“, pač pa nadalje vodim svojo staro podjetje na **Sv. Petra cesti.** Za-
hvaljujem se za izkazano naklonjenost ter prosim, da mi isto ohranijo tudi v
bodoče. Z odličnim spoštovanjem 8641

Marija Podkrajšek, brivec in damski frizer
Ljubljana, Sv. Petra ces. Zanki-ova hiša št. 32.

Gospodarska zveza v Ljubljani,
priporoča svojo veliko zalogo zajamčeno pristnih vin, osobito:

10% staro ogrsko, letnik 1917,
12% ogrsko belo l. 1918 iz okolice Bela cerkev-Vrlec,
10% banaško, l. 1918 vsi brez kisline, nadalje šta-
jerska, hrvatska in dolenska vina, po najnižjih cenah
v lastnih posodah.

Vina so dobro obležana in prevzame **Gospodarska zveza** glede prist-
nosti vso odgovornost. 8082

Na prodaj je
„Dravski most“

z lepo enonadstropno hišo z ledenico tik postaje **Dravograd.** V
hiši je trgovina in gostilna s šestimi sobami za tuje. Lokali se
lahko uporabijo za vsako drugo obrt. K hiši pripada tudi nekaj
njiv in travnikov. Cena 240.000 K. Reflektanti naj se obrnejo
pismeno ali osebno na **Trško občino Dravograd.** Reflektira se na
dobre narodnjake. Prednost imajo prvi tenoristi.

Trška občina Dravograd.

Svetlo

Westinghouse

Watt

Kremenezky

Metax

Eksport & Import.

Baterije žarnice vseh tipov
elektrotehn. predmeti
Gen rep za kraljestvo SHS
Janko Pogačar Ljubljana Mestni trg 8646